

Täysistunto

Keskiviikko 11.10.2017 klo 13.59—16.55

11. Lakialoite laiksi tuloverolain muuttamisesta

Lakialoite LA 38/2017 vp Sari Essayah kd ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.45 **Sari Essayah kd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakialoite lapsivähennyksen säilyttämiseksi on osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia, joka tulee sitten myöhemmin käsiteltäväksi talousarvioaloitteiden muodossa, ja myöskin osa näistä lakialoitteista on jo täällä salissa esitelty.

Eli kyseessä on kristillisdemokraattien viime kaudella hallituksessa mukana ollessaan aikaansaama lapsivähennys verotuksessa, joka kompensoi silloista lapsilisäleikkausta nimenomaan pieni- ja keskituloisille perheille. Nyt tämä hallitus tätä budjettia esitellessään valtiovarainministeri Petteri Orpon johdolla totesi, että yhdenkään kansalaisryhmän verotus ei kiristy, ja sehän ei pidä paikkaansa, niin kuin täällä salissa on sitten myöhemmin keskusteluissa osoitettu, koska juuri tämä lapsivähennyksen lakkaaminen tämän vuoden loppuun — jos hallitus ei sitä jatka, niin kuin ei ole esittänyt jatkavansa — tarkoittaa sitä, että nimenomaan lapsiperheet ovat se ainoa ihmisryhmä, jonka verotus tulee kiristymään ja erityisesti vielä pieni- ja keskituloisten kohdalla.

Toki täällä hallitus esitteli sitä, minkälaisia lapsiperheisiin kohdistuvia tukimuotoja on, muun muassa yksinhuoltajien lapsilisäkorotus, 5 euroa per lapsi, mutta kun otetaan huomioon, että tämä kompensatio, mikä tulee lapsivähennyksen muodossa, pystyy olemaan yksinhuoltajalle, jolla on neljä alaikäistä huollettavaa, maksimissaan 400 euroa vuodessa ja tämä korotus taas puolestaan tekee 240 euroa, niin neljälapsinen yksinhuoltaja häviää 160 euroa. Ja tietenkin päivähoitomaksujen alennuskin otetaan ilolla vastaan, mutta täytyy huomata, että kaikissa tätä lapsivähennystä saavissa perheissä ei ole päivähoitoikäisiä lapsia elikkä nämä kompensatiot eivät välttämättä osu samoihin perheisiin. Eli jonkun perheen kohdalla näistä hallituksen toimista saattaa tulla kompensatiota ja toisten kohdalla ainoastaan, vain ja pelkästään leikkausta.

Kristillisdemokraatit ovat perustelleet tätä tietenkin paitsi sillä, että se näkyy siellä perheen kukkarossa, myöskin työn vastaanottamisen kannustimena. Elikkä tämä efektiivinen veroaste, joka on ratkaiseva siinä vaiheessa, kun mietitään, onko se työn vastaanottaminen kannattavaa, pienillä ansiotuloilla hyvin nopeasti nousee. Ja kun otetaan huomioon nämä päivähoitomaksut, niin nämä yhdessä tekevät sen, että monta kertaa perheessä kannattaa puntaroida, onko järkevää palata sinne työelämään. Ja kun nämä tuet vähenevät, päivähoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 102/2017 vp

tomaksut kasvavat ja työssäkäyntikulut kasvavat, tämä tapahtuu yleensä jo siellä hyvinkin pienillä ansiotuloilla, ja siinä mielessä tämä saattaa olla myös sellainen niin sanottu kannustinloukku.

Kristillisdemokraatit ovat myös omaa perusturvaan liittyvää, kannustavaa perusturvajärjestelmäänsä esitelleet, joka sitten olisi myös sen tyylinen järjestelmä, jossa jokainen euro, minkä henkilö ansaitsee, tuenvähennysten ja verotuksen kasvamisen jälkeen jättäisi aina enemmän käteen. Tämä on tietenkin sitten tulevaisuudessa sellainen ratkaisu, mikä tämän tyyppisissä tilanteissa olisi auttamassa. Tulorekisteri, jota Suomeen ollaan kaavailemassa, luo tavallaan sen pohjan, jolloinka tämän tyyppisiä järjestelmiä, sosiaaliturvajärjestelmiä, pystytään ottamaan käyttöön. Tämä on sellainen tulevaisuuden malli, jota me mielellämme olemme kyllä esittelemässä, ja toivomme, että se myöskin sitten, kun tätä keskustelua sosiaaliturvauudistuksesta käydään, otetaan huomioon. Mutta tätä lapsivähennysjärjestelmää me tarvitsemme vähintäänkin siihen saakka, että perheitten taloudellinen tilanne ei heikkene ja toisaalta myöskään tätä kannustinongelmaa ei synny.

Vielä ehkä sen verran tästä, että tässä säännöksessä, joka on täällä pykälässä esitelty, huomioidaan todellakin tämä kotitalouden tulojen nousu, ja sitten tämä leikkaantuu sitä mukaa, kun tulot nousevat. Elikkä tämä nimenomaan on pieni- ja keskituloisiin kohdistuva vähennys, ja kun tämä on verosta tehtävä vähennys, niin tietenkään semmoisessa tilanteessa, jossa verot ovat tulojen vähäisyyden vuoksi pienet tai nollassa, ei vähennystä pystytä tekemään. Elikkä tämä toimii tavallaan samalla logiikalla kuin vaikkapa kotitalousvähennys.

Arvoisa puhemies! Toivon, että valtiovarainvaliokunnassa tämä lapsivähennys otettaisiin ihan tosissaan ja ymmärrettäisiin, että tämä on todellakin nyt sitten se tapa, millä voitaisiin varmistaa hallituksen lupaus siitä, että minkään ihmisryhmän verotus ei nouse. Jos tätä ei hyväksytä, niin hallituksen viesti on se, että lapsiperheet, erityisesti pieni- ja keskituloiset lapsiperheet, ovat ne, joita halutaan verotuksellisesti rangaista.

16.50 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan erittäin voimakkaasti tätä lakialoitetta, joka on todellakin osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia. Tämä lapsivähennysjärjestelmä on ollut erittäin tärkeä meille, koska olimme sitä luomassa hallituksessa ollessamme, ja sehän luotiin kompensoimaan valitettavaa lapsilisien leikkausta. Pidän kyllä lapsiperheiden näkökulmasta hyvin valitettavana sitä, että nyt tämä kompensatio ollaan poistamassa ilman, että lapsilisissä tätä huomioidaan.

Tässä salissa on oltu huolestuneita siitä, että syntyvyys on vähentynyt nälkävuosien tasolle. Mielestäni tämä lapsiperheiden verotuksen kiristäminen, lapsivähennyksen poistaminen on aika huono signaali perheille tällaisena aikana. Me tarvitsisimme päinvastoin myönteisiä viestejä, jotta perheet voisivat rohjeta hankkia lapsia sen verran kuin mistä he unelmoivat. Mehän tiedämme tutkimuksista, että perheet toivoisivat suurempaa lapsilukumäärää kuin mitä käytännössä pystyvät tuottamaan. Meillä Suomessa ongelmana todellakin on se, että lapsiperheitä verotetaan ankarasti verrattuna moneen Euroopan maahan, koska meiltä puuttuvat toimivat perheverotusjärjestelmät. Sen takia pidän erittäin suurena vahinkona, että tätä lapsivähennysjärjestelmää hallitus on nyt poistamassa, koska tämä olisi hyvä ensimmäinen askel siihen, että me voisimme olla kehittämässä perhemyönteistä verotusjärjestelmää.

16.53 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! En halua pitkittää keskustelua, mutta kun edustaja Räsänen mainitsi perheverotusjärjestelmän, niin kristillisdemokraatit ovat ol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 102/2017 vp

leet aiempina vaalikausina Suomessa miettimässä sitä ja esittelleetkin tällöisen ansiotulo-
vähennyksen, lapsivähennyksen, jonka pohjalta pitkälti tämä viime kaudella toteutettu
malli on kehitelty. Muistan, kun kaudella 2003—2007, kun olin itse eduskuntaryhmän pu-
heenjohtajana, toimimme tästä samasta vähän, voisiko sanoa, raakilemallin ensimmäisen ker-
ran tähän suureen saliin keskusteluun, koska totesimme, että meiltä puuttuu Suomessa ve-
rotuksellinen elementti, jolla voitaisiin lapsiperheitä tukea. Siinä mielessä se oli ikään kuin
ensimmäinen avaus tähän suuntaan. Täytyy sanoa, että tämä malli, mitä viime kaudella on
toteutettu, on hyvä, kun tässä nimenomaan tulee myöskin progressiivisuus huomioon sil-
lä tavalla, että tämä kohdistuu nimenomaan pieni- ja keskituloisiin lapsiperheisiin. Siinä
mielessä tämän jatkaminen kyllä olisi äärimmäisen kannatettavaa.

Näissä niin sanotuissa klassisissa perheverotusmalleissa, joissa esimerkiksi yhden tu-
lonsaajan tulot jaetaan kahden kesken, on niitä ongelmia, että erilaisia perhemuotoja tulee
silloin kohdeltua epätasa-arvoisesti. Siinä mielessä sanoisin, että itse pidän tällaisia vä-
hennysmallisia paremmin kohdentuvina, etenkin kun niissä voidaan huomioida myöskin
tuloasteikkoja ja justeerata niitä ja kannustinvaikuttimet ovat näissä parempia. Sen tähden
toivoisin, että Suomessa voitaisiin jatkaa keskustelua näistä verotuksellisista tukimuodois-
ta, koska erilaisia perheveromallejahan on Eurooppa pullollaan ja jotkut ovat onnistuneita,
jotkut vähemmän onnistuneita, mutta meillä Suomessa oikeastaan verotuksen kautta me
emme ole halunneet ottaa tähän asiaan minkäänlaista kantaa. Siinäkin mielessä tämä malli
on ansiokas.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.